

:

Kloza, Dariusz; Van Dijk, Niels; Casiraghi, Simone; Vazquez Maymir, Sergi; Roda, Sara; Tanas, Alessia; Konstantinou, Ioulia

Published in:
d.pia.lab Policy Brief

Publication date:
2020

Document Version:
Final published version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Kloza, D., Van Dijk, N., Casiraghi, S., Vazquez Maymir, S., Roda, S., Tanas, A., & Konstantinou, I. (2020).
: . d.pia.lab Policy Brief, 1/2019, 1-12.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Προς μία μέθοδο για την Εκτίμηση Αντικτύπου σχετικά με την Προστασία Δεδομένων: Κατανοώντας τις απαιτήσεις του ΓΚΠΔ

d.pia.lab Συνοπτική Έκθεση No. 1/2019

Dariusz KLOZA, Niels VAN DIJK, Simone CASIRAGHI, Sergi VAZQUEZ MAYMIR,
Sara RODA, Alessia TANAS και Iouliia KONSTANTINOU

Βρυξέλλες – Εργαστήριο Εκτίμησης Αντικτύπου σχετικά με την Προστασία Δεδομένων και την Ιδιωτικότητα (d.pia.lab)

Αυτή η συνοπτική έκθεση θέτει τα θεμέλια για μια μέθοδο για την Εκτίμηση Αντικτύπου σχετικά με την Προστασία Δεδομένων (ΕΑΠΔ) στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Αρχικά, ως προϋπόθεση, προτείνει μια γενική μέθοδο για την εκτίμηση αντικτύπου, η οποία πρόκειται να χρησιμοποιηθεί – εφόσον προσαρμοστεί στο κατάλληλο πλαίσιο – σε πολλαπλούς τομείς στην πράξη, όπως το περιβάλλον, η ανάπτυξη τεχνολογίας ή το ρυθμιστικό πλαίσιο (Ενότητα 2). Έπειτα, βασισμένη σε αυτήν τη γενική μέθοδο και ερμηνεύοντας τις υποχρεώσεις του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ), αυτή η συνοπτική έκθεση θέτει τα θεμέλια για μια ειδική μέθοδο για τη διαδικασία της ΕΑΠΔ στην ΕΕ, η οποία επίσης δύναται να προσαρμοστεί στο πλαίσιο χρήσης της (Ενότητα 3). Πιο συγκεκριμένα, η συνοπτική έκθεση αποσκοπεί στο να διευκρινίσει δύο κρίσιμες πτυχές αυτής της ειδικής μεθόδου, οι οποίες μέχρι τώρα έχουν αποδειχθεί και οι πιο αμφιλεγόμενες. Αυτές οι πτυχές είναι οι τεχνικές εκτίμησης, (δηλαδή η εκτίμηση της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας, καθώς επίσης και η εκτίμηση του κινδύνου), και η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών (συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής του κοινού) στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Η Ενότητα 4 συνοψίζει τα ευρήματα και υποδεικνύει την ανάγκη για περαιτέρω κατευθυντήριες οδηγίες, διευκρινίσεις και προσαρμογή. Αυτή η συνοπτική έκθεση απευθύνεται κυρίως στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικών για την ανάπτυξη μεθόδων εκτίμησης αντικτύπου, σ' εκείνους που προσαρμόζουν αυτές τις μεθόδους στο πλαίσιο χρησιμοποίησής τους και σε αξιολογητές που διενεργούν τη διαδικασία εκτίμησης σύμφωνα με αυτές τις μεθόδους.

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ ή Κανονισμός) αποτελεί το βασικό εργαλείο του αναμορφωμένου νομικού πλαισίου για την προστασία προσωπικών δεδομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Ο Κανονισμός εισάγει πληθώρα νέων λύσεων των οποίων σκοπός, *μεταξύ άλλων*, είναι «διασφάλιση συνεκτικής και υψηλού επιπέδου προστασίας των φυσικών προσώπων» (Αιτιολογική Σκέψη 10), οποτεδήποτε τα προσωπικά τους δεδομένα υπόκεινται σε επεξεργασία. Μεταξύ αυτών των καινοτομιών βρίσκεται και η υποχρέωση για τον υπεύθυνο επεξεργασίας να διενεργεί τη διαδικασία εκτίμησης αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων (ΕΑΠΔ) προτού να αρχίσει η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων. Αυτή η διαδικασία απαιτείται όποτε οι προβλεπόμενες πράξεις επεξεργασίας είναι πιθανόν να επιφέρουν «υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων» (Άρθρο 35(1)) και πραγματοποιείται για να «διασφαλίσει την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και [για] να αποδεικνύεται η συμμόρφωση [των υπεύθυνων επεξεργασίας]» προς τον παρόντα κανονισμό (Άρθρο 35(7)(δ)).

Η ΕΑΠΔ συνιστά μορφή εκτίμησης αντικτύπου (ΕΑ) και – κατά ένα μεγάλο βαθμό – είναι παραλλαγή της εκτίμησης αντικτύπου σχετικά με την ιδιωτικότητα (ΕΑΙ). Γενικότερα, η εκτίμηση αντικτύπου είναι μια τεχνική αξιολόγησης που χρησιμοποιείται για την ανάλυση των πιθανών επιπτώσεων μιας πρωτοβουλίας που αφορά ένα ή περισσότερα σχετικά κοινωνικά ζητήματα (δηλαδή ζητήματα ενδιαφέροντος ή ιδιαίτερης σημασίας), με άλλα λόγια, εάν αυτή η πρωτοβουλία θα μπορούσε να παρουσιάσει κινδύνους σ' αυτά τα ζητήματα, με στόχο να υποστηρίξει μία απόφαση εν πλήρει επιγνώσει ως προς την ανάπτυξη αυτής της πρωτοβουλίας ή όχι και υπό ποιες συνθήκες, και αποτελεί – σε πρώτη φάση – ένα μέσο για να προστατέψει αυτά τα ζητήματα.

Η υποχρέωση διενέργειας της ΕΑΠΔ αντανακλά την προσέγγιση με βάση την αξιολόγηση του κινδύνου στην προστασία των προσωπικών δεδομένων στο αναμορφωμένο Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο και την ενδυνάμωση της αρχής της λογοδοσίας σ' αυτό (Άρθρο 5(2)). Βασισμένη στην εμπειρία άλλων τεχνικών αξιολόγησης σ' άλλους τομείς πρακτικής (π.χ. εκτίμηση αντικτύπου στο περιβάλλον, στην τεχνολογία ή στο ρυθμιστικό πλαίσιο), αναμένεται ότι η ΕΑΠΔ θα μπορούσε να αποτελέσει ένα πολύ ισχυρό όχημα προς συμμόρφωση και επιβολή του δικαίου προσωπικών δεδομένων.

Την ίδια στιγμή, η διαδικασία της ΕΑΠΔ σταδιακά προβλέπεται και σ' άλλους νόμους του αναμορφωμένου νομικού πλαισίου για την προστασία προσωπικών δεδομένων. Εκτός από τον ΓΚΠΔ, μια νομικά δεσμευτική υποχρέωση για τη

διενέργεια της ΕΑΠΔ, μέχρι τώρα, είναι παρούσα στην Οδηγία 2016/680 για την προστασία προσωπικών δεδομένων στις ποινικές υποθέσεις (Άρθρο 27), στον Κανονισμό 2018/1725 για την προστασία προσωπικών δεδομένων που υπόκειται σε επεξεργασία από τα Θεσμικά και λοιπά Όργανα και Οργανισμούς της Ένωσης (Άρθρα 39 και 89), και στην Οδηγία 2019/1024 για τα ανοικτά δεδομένα και την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα (Αιτιολογική Σκέψη 53). Ο προτεινόμενος Κανονισμός για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (Κανονισμός ePrivacy), εάν υιοθετηθεί με την παρούσα διατύπωση, επίσης θα απαιτεί τη διενέργεια διαδικασίας ΕΑΠΔ, σε ορισμένες περιπτώσεις (Άρθρο 6). (Προηγουμένως, η ΕΕ πειραματίστηκε με τα εθελοντικά πλαίσια της ΕΑΙ και της ΕΑΠΔ αναφορικά με τη ραδιοσυχνική αναγνώριση (RFID) και τα «έξυπνα» ενεργειακά δίκτυα). Παράλληλα, η εκσυγχρονισμένη «Σύμβαση 108» του Συμβουλίου της Ευρώπης δημιουργεί μια παρόμοια υποχρέωση (Άρθρο 10(2)). Πέρα από την Ευρώπη, διάφορες μορφές ΕΑΙ και ΕΑΠΔ έχουν χρησιμοποιηθεί, μεταξύ άλλων χωρών, στην Αυστραλία, τον Καναδά, την Ιαπωνία, τη Νότια Αφρική, τη Νότια Κορέα, τις ΗΠΑ, και τη Νέα Ζηλανδία. Την ίδια στιγμή, διεθνείς οργανισμοί, όπως η Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού, απαιτούν τέτοια διαδικασία εκτίμησης στα καταστατικά τους.

Αυτές οι νομικά δεσμευτικές υποχρεώσεις για την κατάρτιση της διαδικασίας ΕΑΠΔ στην ΕΕ θέτουν έναν αριθμό ερωτήσεων εξαιτίας, για παράδειγμα, των νέων εννοιών στις οποίες η ΕΑΠΔ χτίζεται (π.χ. κίνδυνος σε δικαίωμα), της περιστασιακής ασάφειας στην ορολογία που χρησιμοποιείται στο νομικό κείμενο (π.χ. «μεγάλης κλίμακας» ή «συστηματικός»), και των αρκετά υψηλών προστίμων για μη συμμόρφωση και κακές πρακτικές. Επιπρόσθετα, η ρητή πρόβλεψη μόνο για ορισμένες πτυχές της ΕΑΠΔ παρέχει μεγάλη ευελιξία με το κόστος της ασφάλειας δικαίου, επομένως απαιτούνται ερμηνεία και κανονιστική κατεύθυνση. (Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όταν κατέθεσε την πρόταση για την αναμόρφωση του νομικού πλαισίου για την προστασία προσωπικών δεδομένων, χρησιμοποίησε την έκφραση «νομικό άγκιστρο» ('legal hook'), και υπέδειξε στο νομοθέτη να εξηγήσει μόνο το ελάχιστο από τα στοιχεία που θεωρούνται απαραίτητα. Οποιαδήποτε περαιτέρω διευκρίνιση, εάν είναι απαραίτητη, αναμενόταν να προέλθει από τους αντίστοιχους βιομηχανικούς ή κυβερνητικούς τομείς, για παράδειγμα. Μόνο εάν αυτές οι προσπάθειες αποτύγχαναν ή αν θεωρούνταν ανεπαρκείς, επρόκειτο να επέμβει ο νομοθέτης). Το 2017, η τότε Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29 εξέδωσε υψηλού επιπέδου κατευθυντήριες γραμμές για τις ΕΑΠΔ στην ΕΕ και καθόρισε εάν μία πράξη επεξεργασίας δεδομένων «ενδέχεται να επιφέρει υψηλό κίνδυνο». Οι κατευθυντήριες γραμμές διευκρινίζουν πτυχές που σχετίζονται τόσο με το πλαίσιο όσο και με τη μέθοδο (π.χ. ανάλυση κατώτατου ορίου) των εκτιμήσεων αντικτύπου. Ωστόσο, η Ομάδα Εργασίας μεταχειρίστηκε ορισμένες από τις πτυχές αυτές με τρόπο επιφανειακό (π.χ. την εκτίμηση αναγκαιότητας και αναλογικότητας, ή τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών), ενώ ακόμη και ακαδημαϊκές και επαγγελματικές κατευθυντήριες γραμμές δεν παρέχουν, μέχρι στιγμής, αρκετές διευκρινήσεις. Μία από τις λιγότερο συζητημένες πτυχές αφορά τη μέθοδο, δηλαδή, το σύνολο των βημάτων για την κατάρτιση της διαδικασίας εκτίμησης, και έτσι η παρούσα συνοπτική έκθεση αφιερώνεται σ' αυτό.

1.2 ΥΠΟΒΑΘΡΟ

Η «αρχιτεκτονική» για την εκτίμηση αντικτύπου συνήθως αποτελείται από δύο βασικά στοιχεία, το «πλαίσιο» και τη «μέθοδο». Το *πλαίσιο* συνιστά μια «ουσιαστική υποστηρικτική δομή» ή μίαν οργανωτική διάταξη για κάτι, το οποίο αφορά στην πολιτική για την εκτίμηση αντικτύπου, και καθορίζει και περιγράφει τις συνθήκες και τις αρχές του. Με τη σειρά της, η *μέθοδος*, η οποία είναι «μία συγκεκριμένη διαδικασία για την εκπλήρωση ή την πλαισίωση μίας κατάστασης», αφορά την πρακτική της εκτίμησης αντικτύπου και καθορίζει τα διαδοχικά και/ή επαναληπτικά στάδια που χρειάζεται να ληφθούν για μια τέτοια διαδικασία. Η μέθοδος ανταποκρίνεται σε ένα πλαίσιο και μπορεί να χαρακτηριστεί ως μια πρακτική αντανάκλασή του. Αυτή η «αρχιτεκτονική» συμπληρώνεται συχνά από *κατευθυντήριες γραμμές* (εγχειρίδια χρήσης, οδηγίες) και *πρότυπα μοντέλα*, τα οποία επεξηγούν περαιτέρω τη διαδικασία εκτίμησης, συνδράμουν στη δομή της, και στο σχεδιασμό μίας τελικής δήλωσης (μία αναφοράς) προς καταγραφή της.

Πολλαπλά πλαίσια και μέθοδοι για εκτίμηση αντικτύπου ήδη υπάρχουν, σε πολλούς τομείς πρακτικής και με διάφορες δυνατότητες εφαρμογής και ποιότητα. Μία συνεχόμενη ανάγκη για νέες μεθόδους, είναι συνάρτηση της αρχής της δεκτικότητας της εκτίμησης αντικτύπου· δηλαδή, τόσο το πλαίσιο όσο και η μέθοδος χρειάζονται συνεχή βελτίωση εάν η εκτίμηση αντικτύπου πρόκειται να διεκπεραιώσει τους στόχους της καλύτερα (με το να μαθαίνει από ίδια εμπειρία ή από την εμπειρία άλλων τεχνικών αξιολόγησης), ώστε ν' ανταποκριθεί καλύτερα στην κοινωνική αλλαγή, και να εφαρμοστεί σε νέους τομείς πρακτικής εφαρμογής (π.χ. την προσφάτως προτεινόμενη «εκτίμηση αντικτύπου αλγορίθμων»).

1.3 ΔΟΜΗ

Σε αυτήν τη συνοπτική έκθεση, το d.pia.lab θέτει τα θεμέλια για μία συγκεκριμένη μέθοδο για τη διενέργεια της ΕΑΠΔ στην ΕΕ. Ως προϋπόθεση, προτείνει μία γενική μέθοδο για την εκτίμηση αντικτύπου, η οποία πρόκειται να χρησιμοποιηθεί – μόλις προσαρμοστεί στο συγκεκριμένο πλαίσιο (π.χ. στο βιομηχανικό ή κυβερνητικό τομέα) – σε πολλαπλούς τομείς πρακτικής, όπως το περιβάλλον, η ανάπτυξη της τεχνολογίας, ή ο ρυθμιστικός κλάδος (Ενότητα 2).

Η γενική μέθοδος αντανάκλα ένα πλαίσιο 16 αρχών για την εκτίμηση αντικτύπου σε πολλαπλούς τομείς πρακτικής, οι οποίες αναπτύχθηκαν στην προηγούμενη συνοπτική έκθεση του d.pia.lab (2017). Η δεύτερη μέθοδος είναι συγκεκριμένη για το πεδίο της προστασίας προσωπικών δεδομένων και – πιο συγκεκριμένα – αφορά στη διαδικασία της ΕΑΠΔ στην ΕΕ. Ερμηνεύεται από τις διατάξεις του ΓΚΠΔ, υπό το πρίσμα της γενικής μεθόδου (Ενότητα 3). Κι αυτή η μέθοδος χρειάζεται να προσαρμοστεί στο πλαίσιο χρήσης της. Κατά τη διαμόρφωση της μεθόδου, το d.pia.lab επικεντρώθηκε σε ιδιαίτερα αμφιλεγόμενα ζητήματα, όπως η συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών (συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής του κοινού) στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και σε ζητήματα τα οποία δεν έχουν συζητηθεί πολύ, και έχουν

αποδειχθεί πολύ δύσκολα στην πράξη, όπως η εκτίμηση της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας, και η εκτίμηση του κινδύνου για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των ατόμων. Αυτές οι δύο μέθοδοι δομούνται σε μια κριτική αξιολόγηση και συγκριτική ανάλυση των υαρχόντων πλαισίων για την εκτίμηση αντικτύπου, και στην κεκτημένη εμπειρία από τη χρήση αυτών σε διάφορους τομείς πρακτικής, συγκεκριμένα την ιδιωτικότητα, την προστασία προσωπικών δεδομένων (πληροφοριακή ιδιωτικότητα), την τεχνολογική ανάπτυξη, το περιβάλλον, τον ρυθμιστικό τομέα και τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Αυτή η συνοπτική έκθεση απευθύνεται σε δύο βασικούς παραλήπτες. Δεδομένου ότι οι μέθοδοι για την εκτίμηση αντικτύπου χρειάζεται να προσαρμόζονται στο πλαίσιο χρήσης τους, οι πρώτοι στους οποίους απευθύνεται είναι οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής, συγκεκριμένα οι Αρχές Προστασίας Δεδομένων (ΑΠΔ) σε επίπεδο ΕΕ και εθνικό επίπεδο, οι οποίες χρειάζεται να αναπτύξουν μεθόδους που ανταποκρίνονται στο εθνικό πλαίσιο. Αυτή η συνοπτική έκθεση απευθύνεται επίσης στα ενδιαφερόμενα μέρη, τα οποία προσαρμόζουν τις μεθόδους ΕΑΠΔ σ' ένα συγκεκριμένο πλαίσιο και χρήση, και – τελικά – στους υπευθύνους επεξεργασίας που διενεργούν τη διαδικασία εκτίμησης. Την ίδια στιγμή, η γενική μέθοδος για την εκτίμηση αντικτύπου αναμένεται να χρησιμοποιηθεί αναλόγως σε πολλαπλά πεδία όπου εφαρμόζεται η εκτίμηση αντικτύπου.

2 ΜΙΑ ΓΕΝΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ

Η προτεινόμενη γενική μέθοδος εκτίμησης αντικτύπου βασίστηκε σε μία συγκριτική ανάλυση και μία κριτική των επαναλαμβανόμενων βημάτων σε μεθόδους εκτίμησης που εφαρμόζονται σε πολλαπλά πεδία, βελτιωμένα από ίδια εμπειρία του d.pia.lab. Παράλληλα, η γενική μέθοδος αντανάκλα το πλαίσιο 16 αρχών που προσφέρεται στην από 2017 συνοπτική έκθεση του d.pia.lab.

Η γενική μέθοδος θέτει τα θεμέλια για ειδικότερες μεθόδους για την εκτίμηση αντικτύπου σε πολλαπλά πεδία. Η γενική μέθοδος αποτελείται από 10 στάδια (6 συνεχόμενα στάδια, 3 εκτελούμενα καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας και 1 στάδιο που πραγματοποιείται κατόπιν), οργανωμένα σε 5 φάσεις. Μερικά από τα στάδια ακολουθούν μια λογική σειρά, ενώ άλλα αποτελούν μια συνάρτηση των αρχών ενσωματωμένων στο πλαίσιο. Αυτά τα στάδια είναι τα ακόλουθα:

Φάση I: Προετοιμασία της διαδικασίας εκτίμησης

- 1) *Έλεγχος (ανάλυση κατωτάτου ορίου)*. Αυτό το στάδιο καθορίζει εάν η διαδικασία της εκτίμησης αντικτύπου είναι δικαιολογημένη ή είναι απαραίτητη για την προβλεπόμενη πρωτοβουλία ή ένα σύνολο παρόμοιων πρωτοβουλιών, σ' ένα συγκεκριμένο πλαίσιο. Ο έλεγχος βασίζεται σε μία πρόωρη αλλά επαρκώς λεπτομερή περιγραφή της πρωτοβουλίας αυτής, η οποία περιγραφή αφορά τόσο το πλαίσιο όσο και τα τεχνικά στοιχεία. Ο καθορισμός γίνεται σύμφωνα με τα κριτήρια του κατωτάτου ορίου, τόσο εσωτερικά (δηλαδή αναφορικά με τις πολιτικές του ίδιου του οργανισμού) όσο και εξωτερικά (δηλαδή αυτά που ορίζονται στις νομικές και ρυθμιστικές υποχρεώσεις) ή και *ad hoc* κριτήρια, όπως η πολιτική πίεση. Εάν η διαδικασία εκτίμησης δεν δικαιολογείται ούτε και είναι απαραίτητη, η όλη διαδικασία τότε καταλήγει με μία αιτιολογημένη δήλωση πως δεν υπάρχει σημαντικός αντίκτυπος.
- 2) *Παρατήρηση*. Αυτό το στάδιο, βασισμένο στην αρχική περιγραφή, λαμβάνεται ώστε να αναγνωριστούν:
 - a) Ένα κοινωνικό ζήτημα, ή ζητήματα, τα οποία μπορεί να αφορούν σε μια προβλεπόμενη πρωτοβουλία, όπως η ιδιωτικότητα, η προστασία προσωπικών δεδομένων, (εφαρμοσμένη) ηθική, ή το φυσικό και το ανθρώπινο (βιοφυσικό) περιβάλλον, και οι αντίστοιχες νομικές, ή άλλως ρυθμιστικές υποχρεώσεις· αυτά τα κοινωνικά ζητήματα θα αποτελέσουν το σημείο αναφοράς της διαδικασίας εκτίμησης
 - b) Τα ενδιαφερόμενα μέρη τα οποία μπορούν να επηρεάσουν, ή να επηρεαστούν, που τα αφορά ή που ενδιαφέρονται για την προβλεπόμενη πρωτοβουλία ή που έχουν το υπόβαθρο για αυτήν, καθώς επίσης και τον βαθμό ανάμιξής τους
 - c) Οι τεχνικές (μέθοδοι, με τη στενή έννοια) για την αξιολόγηση του αντικτύπου και τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής του κοινού στη λήψη αποφάσεων, οι οποίες θα χρησιμοποιούνται καθ' όλη τη διαδικασία εκτίμησης, και
 - d) Άλλες τεχνικές αξιολόγησης, πέρα από τη διαδικασία της εκτίμησης αντικτύπου, οι οποίες μπορεί να είναι απαραίτητες ή να δικαιολογούνται με σκοπό να διασφαλίσουν, για παράδειγμα, την πληρότητα των πληροφοριών που χρησιμοποιούνται στη διαδικασία λήψης αποφάσεων (π.χ. εκτίμηση τεχνολογίας ή εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων).

Μπορεί στην αρχή της διαδικασίας εκτίμησης αντικτύπου να μην είναι αναγνωρίσιμοι όλοι οι εμπλεκόμενοι και να μην είναι διαθέσιμα όλα τα στοιχεία, και επομένως ο καθορισμός τους ίσως απαιτεί περιοδική επανεξέταση.

- 3) *Προγραμματισμός και προετοιμασία*. Αυτό το στάδιο ορίζει τα σημεία αναφοράς για την εκτέλεση της διαδικασίας εκτίμησης. Αυτά τα σημεία περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:
 - a) Τους στόχους της
 - β) Τα κριτήρια για τον βαθμό αποδοχής των αρνητικών αντικτύπων
 - γ) Τους απαραίτητους πόρους (δηλαδή χρήματα, εργατικό δυναμικό, γνώση, τεχνογνωσία, εγκαταστάσεις και δομές
 - δ) Τις διαδικασίες και τα χρονικά πλαίσια για τη διαδικασία εκτίμησης

- ε) Τον εκτιμητή ή την ομάδα εκτιμητών (εσωτερικοί ή σε εξωτερικούς συνεργάτες), τους ρόλους και τις υποχρεώσεις τους, τη διασφάλιση της επαγγελματικής τους ανεξαρτησίας, και
στ) Τη συνέχεια της διαδικασίας εκτίμησης.

Φάση II: Εκτίμηση

- 4) *Περιγραφή.* Αυτό το στάδιο, βασισμένο στην αρχική περιγραφή (πβ. Στάδιο 1), παρέχει μία αναλυτική, διμερή καταγραφή της προβλεπόμενης πρωτοβουλίας. Πρώτα, λαμβάνει χώρα μια *περιγραφή που αφορά στο πλαίσιο*, η οποία τυπικά αποτελείται από:
- α) Μία επισκόπηση της προβλεπόμενης πρωτοβουλίας(ή πρωτοβουλιών) και του χρηματοδοτούντος οργανισμού
 - β) Το πλαίσιο της ανάπτυξης της πρωτοβουλίας
 - γ) Την ανάγκη για την πρωτοβουλία
 - δ) Τις πιθανές παρεμβολές με κοινωνικά ζητήματα
 - ε) Τα αναμενόμενα οφέλη και μειονεκτήματα
- Δεύτερον, λαμβάνει χώρα μια *τεχνική περιγραφή*. Στην περίπτωση της εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΕΠΕ), αυτή αναφέρεται, για παράδειγμα, στα πληττόμενα συστατικά στοιχεία του βιοφυσικού περιβάλλοντος, και, στην περίπτωση της ΕΑΠΔ, περιγράφει, για παράδειγμα τις κατηγορίες προσωπικών δεδομένων και τη ροή τους σε μια πράξη επεξεργασίας.
- 5) *Εκτίμηση των αντικτύπων.* Σ' αυτό το στάδιο, ο αντίκτυπος της προβλεπόμενης πρωτοβουλίας εκτιμάται ανάλογα με τις προεπιλεγμένες τεχνικές. Αυτοί οι αντίκτυποι σχετίζονται με κοινωνικά ζητήματα τα οποία μπορεί να θίξει η προγραμματισμένη πρωτοβουλία, και με τα ενδιαφερόμενα μέρη τα οποία είναι εν γένει εξωτερικά του χρηματοδοτούντος οργανισμού. Τυπικά, η εκτίμηση αποτελείται – τουλάχιστον – από λεπτομερή προσδιορισμό, ανάλυση και αξιολόγηση των αντικτύπων. Οι τεχνικές αξιολόγησης ποικίλουν, από την ανάλυση κινδύνου (ποιοτική ή ποσοτική διαχείριση κινδύνου, ή και το συνδυασμό των δύο), την ανάλυση σεναρίου (σχεδιασμός) και την πρόβλεψη τεχνολογίας, έως το νομικό και ρυθμιστικό έλεγχο συμμόρφωσης, τις τεχνικές νομικής ερμηνείας, και της εκτίμησης της αναγκαιότητας και αναλογικότητας, έως την ανάλυση κόστους-ωφέλειας (ΑΚΩ) και την ανάλυση πλεονεκτημάτων, αδυναμιών, ευκαιριών, απειλών (ΠΑΕΑ).

Φάση III: Συστάσεις

- 6) *Συστάσεις.* Σε αυτό το στάδιο, προτείνονται συγκεκριμένα, αναλυτικά μέτρα (έλεγχοι, μέτρα διασφάλισης, λύσεις, κτλ.), οι αποδέκτες αυτών, οι προτεραιότητες αυτών και τα χρονικά πλαίσια για την εφαρμογή τους, έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι αρνητικοί αντίκτυποι της προγραμματισμένης πρωτοβουλίας και, εάν είναι εφικτό, να μεγιστοποιηθούν οι θετικοί. Ο εκτιμητής/η εκτιμήτρια δικαιολογεί τη διάκριση μεταξύ «αρνητικών» και «θετικών» αντικτύπων, καθώς αυτή η διάκριση εξαρτάται από το πλαίσιο και είναι υποκειμενική. Ο εκτιμητής λαμβάνει εκ νέου μέτρα αξιολογώντας τα μέτρα που έχουν ήδη εφαρμοστεί. Σ' αυτήν τη βάση, μετά την ολοκλήρωση της εκτίμησης, η ηγεσία του χρηματοδοτούντος οργανισμού λαμβάνει μια απόφαση όσον αφορά στην ανάπτυξη της πρωτοβουλίας και τις προϋποθέσεις αυτής. (Ωστόσο, ο οργανισμός που χρηματοδοτεί μπορεί να εφαρμόσει τις συστάσεις σταδιακά, ακόμη κι εν μέσω της διαδικασίας εκτίμησης.) Μια πρωτοβουλία ακυρώνεται εξ ολοκλήρου εάν οι αρνητικοί αντίκτυποι δεν είναι αποδεκτοί· το να πραγματοποιηθεί μια τέτοια πρωτοβουλία θα αποτελούσε εξαίρεση και θα απαιτούσε εκτενή αιτιολόγηση.

Φάση IV: Στάδια σε διαρκή εξέλιξη

- 7) *Ανάμιξη των ενδιαφερομένων μερών, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής του κοινού, στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.* Αυτό είναι ένα διαρκούς εξέλιξης, επικαλυπτόμενο στάδιο το οποίο διαπερνά την όλη διαδικασία, κατά το οποίο τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένου του κοινού και/ή των αντιπροσώπων τους, λαμβάνουν μέρος στη διαδικασία αξιολόγησης.

Υπό την ευρεία έννοια, ένα ενδιαφερόμενο μέρος είναι κάποιος που κρατά κάποιο μερίδιο (ενδιαφέρον) σε κάτι, ανεξαρτήτως εάν είναι ή δεν είναι ενημερωμένος γι' αυτό και εάν το ενδιαφέρον εκφράζεται ως άμεσο ή όχι. Στο πλαίσιο της εκτίμησης αντικτύπου, ένα ενδιαφερόμενο μέρος είναι κάποιος ο οποίος πρόκειται (τώρα ή στο μέλλον) να επηρεάζεται, ή κάποιος που μπορεί (θα μπορεί) να επηρεάζεται, να τον αφορά ή να ενδιαφέρεται στην προγραμματισμένη πρωτοβουλία, (δυνητικά) θετικά ή/και αρνητικά. Την ίδια στιγμή, ένα ενδιαφερόμενο μέρος μπορεί να είναι κάποιος που κατέχει συγκεκριμένη γνώση και τεχνογνωσία σχετικά με την πρωτοβουλία, δηλαδή, ένας ειδικός. Η έννοια του ενδιαφερομένου μέρους είναι επομένως ανοιχτή και συμπεριλαμβάνει το κοινό (μη ειδικούς, κτλ.), τους λήπτες αποφάσεων, τους ειδικούς, και ούτω καθεξής. Τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορεί να είναι άτομα ή συλλογικές οντότητες, ανεξάρτητα από την επίσημη νομικά ή μη αναγνώρισή τους (και έτσι μπορεί να είναι κοινωνικές ομάδες, κοινότητες, έθνη, το ευρύ κοινό, οργανισμοί της κοινωνίας των πολιτών, κτλ.). Υπάρχουν πολλαπλές ομάδες ενδιαφερομένων μερών και επομένως μπορούν να κατηγοριοποιηθούν σ' εσωτερικά (π.χ. με άμεσο συμφέρον, εργαζόμενοι, επιτροπές εργαζομένων) ή σ' εξωτερικά (π.χ. πελάτες και μη κυβερνητικοί οργανισμοί) μέρη, και σε πρωτεύοντα (δηλαδή εκείνα με άμεσο συμφέρον στην πρωτοβουλία, π.χ. επενδυτές) ή δευτερεύοντα μέρη (π.χ. εκείνα με έμμεσο συμφέρον, ωστόσο ασκώντας επιρροή, π.χ. το κράτος), ή και με βάση τις ιδιότητές τους: δύναμη, νομιμότητα, σπουδαιότητα.

Η ανάμιξη των ενδιαφερομένων μερών αποτελεί ένα καίριας σημασίας συστατικό της διαδικασίας εκτίμησης και λογικά παραλείπεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Εάν η ανάμιξη των ενδιαφερομένων μερών ούτε δικαιολογείται ούτε είναι απαραίτητη, η επιλογή αιτιολογείται και καταγράφεται. Οποτεδήποτε η ανάμιξη των ενδιαφερομένων μερών είναι υποχρεωτική, νομικά μέσα προσφυγής είναι διαθέσιμα για όσα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν δικαίωμα, εάν η ανάμιξή τους είναι ανύπαρκτη ή ανεπαρκής, σε σύγκριση με το επιδιωκόμενο επίπεδο ανάμιξης σε μία δεδομένη διαδικασία εκτίμησης. Σε κάθε περίπτωση, η ανάμιξη των ενδιαφερομένων μερών δε θέτει σε κίνδυνο το επαγγελματικό απόρρητο (π.χ. κρατικά ή εμπορικά απόρρητα), ούτε και προκαλεί σοβαρές επιπτώσεις για τους συμμετέχοντες (π.χ. εκμετάλλευση).

Το επίπεδο της ανάμιξης των ενδιαφερομένων μερών μπορεί να ποικίλει: (α) τα ενδιαφερόμενα μέρη απλώς πληροφορούνται ή μαθαίνουν για μία προβλεπόμενη πρωτοβουλία (χαμηλό επίπεδο); (β) οι απόψεις των ενδιαφερομένων μερών ακούγονται και λαμβάνονται υπόψιν μέσω διαλόγου και διαβούλευσης (μεσαίο επίπεδο); ή (γ) τα ενδιαφερόμενα μέρη και ο χρηματοδοτών οργανισμός συναποφασίζουν σχετικά με την ανάπτυξη της διερευνώμενης πρωτοβουλίας υπό ερώτηση και, ακολούθως, συμπράττουν στην εφαρμογή της (υψηλό επίπεδο).

Υπάρχει πληθώρα τεχνικών για την ανάμιξη των ενδιαφερομένων μερών, που περιλαμβάνει από την ενημερωτική ανακοίνωση, έως συνεντεύξεις, ερωτηματολόγια και έρευνες, ομάδες εστίασης, συζητήσεις στρογγυλής τράπεζας, εργαστήρια και συζητήσεις με πολίτες, και δομημένες τεχνικές, όπως είναι το 'World café' ή το 'Delphi'. Μία κατάλληλη τεχνική, ή ένας συνδυασμός τεχνικών, επιλέγεται ανάλογα με το επίπεδο της επιθυμούμενης ανάμιξης των ενδιαφερομένων μερών, την προβλεπόμενη πρωτοβουλία, το πλαίσιο της ανάπτυξης της πρωτοβουλίας και τους πόρους που είναι στη διάθεση του χρηματοδοτούντος οργανισμού.

Η ανάμιξη των ενδιαφερομένων μερών μπορεί να αποφέρει αρκετά πλεονεκτήματα τόσο στη διαδικασία εκτίμησης (π.χ. με το να ενισχύει την ποιότητα, αξιοπιστία και νομιμότητά της) όσο και στο αποτέλεσμα (π.χ. η διαδικασία λήψης αποφάσεων να είναι περισσότερο πληροφορημένη). ωστόσο, η συμμετοχή των μερών παρουσιάζει και μειονεκτήματα, τα οποία περιλαμβάνουν τα ερωτήματα της αντιπροσώπευσης (υπερ- ή υπο- αντιπροσώπευσης), της δικαιοσύνης (π.χ. χειραγώγηση, συγκάλυψη χορηγών), της διστακτικότητας, των εμποδίων στην επικοινωνία, των αντίπαλων συμφερόντων μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, και την εξασφάλιση ικανών πόρων για τη διαδικασία ανάμιξης των ενδιαφερομένων μερών.

- 8) *Τεκμηρίωση*. Αυτό είναι ένα διαρκούς εξέλιξης, επικαλυπτόμενο στάδιο το οποίο διαπερνά την όλη διαδικασία και κατά το οποίο διατηρείται κατανοητό αρχείο, σε έγγραφη ή άλλη μόνιμη μορφή, όλων των δραστηριοτήτων που έχουν πραγματοποιηθεί κατά τη διαδικασία εκτίμησης. Αυτό το στάδιο περιλαμβάνει την προετοιμασία της τελικής αναφοράς της διαδικασίας εκτίμησης (ή μία δήλωση μη σημαντικού αντικτύπου, όπου αυτό εφαρμόζεται). Όλο το φάσμα της καταγραφής από μία δεδομένη εκτίμηση αντικτύπου, κατά προτίμηση σε ηλεκτρονική μορφή, μπορεί να διατεθεί δημοσίως, καταγεγραμμένη κεντρικά, και/ή να παρουσιαστεί προς επιθεώρηση μετά από αίτημα (με το δέοντα σεβασμό στη νομικά κατοχυρωμένη εμπιστευτικότητα).
- 9) *Έλεγχος ποιότητας*. Αυτό είναι ένα διαρκούς εξέλιξης, επικαλυπτόμενο στάδιο το οποίο διαπερνά την όλη διαδικασία και στο οποίο η προσήλωση στις προδιαγραφές της εκτέλεσης ελέγχεται, είτε εσωτερικά (π.χ. μέσω ελέγχου της προόδου ή μέσω επιθεώρησης του οργανισμού που χρηματοδοτεί) ή εξωτερικά (π.χ. μέσω μιας ανεξάρτητης ρυθμιστικής αρχής, μέσω ενός ελέγχου, ή ενός δικαστηρίου), ή και τα δύο. Ο έλεγχος ποιότητας μπορεί εξίσου να πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εκτίμησης ή μετά από αυτήν ή και τα δύο.

Φάση V: Επανεξέταση

- 10) *Επανεξέταση*. Σ' αυτό το στάδιο λαμβάνεται εκ νέου μια απόφαση σχετικά με τη διενέργεια της διαδικασίας, εξ ολοκλήρου ή μερικώς. Αυτό το στάδιο μπορεί να απαιτείται κάθε φορά που η προβλεπόμενη πρωτοβουλία τροποποιείται (πριν ή μετά την ανάπτυξή της) ή κάθε φορά που το πλαίσιο στο οποίο πρόκειται να αναπτυχθεί, ή έχει ήδη αναπτυχθεί, αλλάζει. Αυτό το στάδιο επίσης διασφαλίζει τη συνέχεια της διαδικασίας εκτίμησης, όπως στην περίπτωση μεταφοράς της πρωτοβουλίας και ανάληψής της από άλλον οργανισμό.

Η προαναφερθείσα μέθοδος για την αξιολόγηση των αντικτύπων μιας πρωτοβουλίας επί ενός κοινωνικού ζητήματος ή ζητημάτων, είναι γενικής φύσεως και τα χαρακτηριστικά της χρειάζεται να προσαρμοστούν στους συγκεκριμένους παράγοντες και ανάγκες ενός δεδομένου τομέα πρακτικής, στα ενδιαφερόμενα μέρη (συμπεριλαμβανομένου του κοινού) που συμμετέχουν, και στο πλαίσιο της χρήσης της. Για παράδειγμα, η εκτίμηση των αντικτύπων στον τομέα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων στην ΕΕ συνεπάγεται μια συγκεκριμένη προσέγγιση, τουλάχιστον, κατά το στάδιο του *Ελέγχου* (κριτήρια κατωτάτου ορίου), της *Παρατήρησης* (π.χ. μία λίστα με κοινωνικούς προβληματισμούς), της *Εκτίμησης των αντικτύπων* (π.χ. τεχνικές εκτίμησης και λίστα με πιθανούς αντικτύπους), της *Ανάμιξης των ενδιαφερομένων μερών, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής του κοινού, στη διαδικασία λήψης αποφάσεων* (π.χ. τα ενδιαφερόμενα μέρη και τρόπους ένταξής τους) και των *Συστάσεων*.

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΓΚΠΔ

Άρθρο 35

1. Όταν ένα είδος επεξεργασίας, ιδίως με χρήση νέων τεχνολογιών και συνεκτιμώντας τη φύση, το πεδίο εφαρμογής, το πλαίσιο και τους σκοπούς της επεξεργασίας, ενδέχεται να επιφέρει υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας διενεργεί, πριν από την επεξεργασία, εκτίμηση των επιπτώσεων των σχεδιαζόμενων πράξεων επεξεργασίας στην προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Σε μία εκτίμηση μπορεί να εξετάζεται ένα σύνολο παρόμοιων πράξεων επεξεργασίας οι οποίες ενέχουν παρόμοιους υψηλούς κινδύνους [...]
7. Η εκτίμηση περιέχει τουλάχιστον:
 - a) συστηματική περιγραφή των προβλεπόμενων πράξεων επεξεργασίας και των σκοπών της επεξεργασίας, περιλαμβανομένου, κατά περίπτωση, του εννόμου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας,
 - b) εκτίμηση της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας των πράξεων επεξεργασίας σε συνάρτηση με τους σκοπούς,
 - c) εκτίμηση των κινδύνων για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων [...]
 - d) τα προβλεπόμενα μέτρα αντιμετώπισης των κινδύνων, περιλαμβανομένων των εγγυήσεων, των μέτρων και μηχανισμών ασφάλειας, ώστε να διασφαλίζεται η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και να αποδεικνύεται η συμμόρφωση προς τον παρόντα κανονισμό, λαμβάνοντας υπόψη τα δικαιώματα και τα έννομα συμφέροντα των υποκειμένων των δεδομένων και άλλων ενδιαφερόμενων προσώπων. [...]
9. Όπου ενδείκνυται, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ζητεί τη γνώμη των υποκειμένων των δεδομένων ή των εκπροσώπων τους για τη σχεδιαζόμενη επεξεργασία, με την επιφύλαξη της προστασίας εμπορικών ή δημόσιων συμφερόντων ή της ασφάλειας των πράξεων επεξεργασίας.

Άρθρο 36

1. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας ζητεί τη γνώμη της εποπτικής αρχής πριν από την επεξεργασία, όταν η δύναμη του άρθρου 35 εκτίμηση αντικτύπου σχετικά με την προστασία των δεδομένων υποδεικνύει ότι η επεξεργασία θα προκαλούσε υψηλό κίνδυνο ελλείψει μέτρων μετριασμού του κινδύνου από τον υπεύθυνο επεξεργασίας.
2. Όταν η εποπτική αρχή φρονεί ότι η σχεδιαζόμενη επεξεργασία [...] παραβιάζει [τον] κανονισμό, ιδίως εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν έχει προσδιορίσει ή μετριάσει επαρκώς τον κίνδυνο, η εποπτική αρχή παρέχει γραπτώς συμβουλές στον υπεύθυνο επεξεργασίας και, όπου απαιτείται, στον εκτελούντα την επεξεργασία, ενώ δύναται να χρησιμοποιήσει οποιαδήποτε από τις εξουσίες της [...]

3 ΜΙΑ ΜΕΘΟΔΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

Η ειδική μέθοδος για την ΕΑΠΔ που απαιτείται από τον ΓΚΠΔ στην ΕΕ και περιγράφεται παρακάτω, ερμηνεύτηκε με βάση τις πυκνογραμμένες διατάξεις των Άρθρων 35-36 και υπό το φως της γενικής μεθόδου. Ο ΓΚΠΔ υποχρεώνει τον υπεύθυνο επεξεργασίας να διενεργήσει μια διαδικασία εκτίμησης, και τον εκτελούντα την επεξεργασία, εάν υπάρχει, να τον βοηθήσει ως προς αυτό. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι εκείνος ο οποίος λογοδοτεί για τη διαδικασία εκτίμησης.

Ο Κανονισμός προβλέπει επτά στάδια που πρέπει να πραγματοποιηθούν, ειδικότερα:

- 1) *Έλεγχος (ανάλυση ορίου)*: προκειμένου να καθοριστεί εάν η διαδικασία της ΕΑΠΔ απαιτείται από το νόμο, οι προβλεπόμενες πράξεις επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, με βάση την αρχική περιγραφή αυτών των πράξεων και με βάση μια στοιχειώδη εκτίμηση του κινδύνου, χρειάζεται να ελεγχθούν με γνώμονα τα παρακάτω 6 κριτήρια:
 - *Κριτήριο 1 – πιθανότητα υψηλού κινδύνου (γενικά)*: στο πιο γενικό επίπεδο, ο Κανονισμός απαιτεί τη διαδικασία της ΕΑΠΔ να διενεργηθεί για τις πράξεις επεξεργασίας που μπορεί να επιφέρουν υψηλό κίνδυνο στα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων, λαμβάνοντας υπόψη τέσσερα ποιοτικά κριτήρια – τη φύση, το πεδίο εφαρμογής, το πλαίσιο και τους σκοπούς της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων. Συγκεκριμένα, οι πράξεις επεξεργασίας που περιλαμβάνουν νέες τεχνολογίες προσδίδουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά στη διαδικασία εκτίμησης (Άρθρο 35(1)). Αυτά τα κριτήρια, ωστόσο, δεν ορίζονται περαιτέρω. Θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, την επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, δεδομένα που σχετίζονται με ποινικές καταδίκες και αδικήματα, δεδομένα που σχετίζονται με μέτρα ασφαλείας ή βιομετρικά δεδομένα (δηλαδή που αφορούν στην φύση των πράξεων επεξεργασίας), την ποσότητα των δεδομένων που υπόκεινται σε επεξεργασία, το γεωγραφικό εύρος και τον αριθμό των ανθρώπων που επηρεάζονται (δηλαδή που αφορούν στο πεδίο εφαρμογής), τη χρήση ενός συγκεκριμένου τύπου τεχνολογίας ή μιας περιοχής χρήσης (π.χ. δημοσίως προσπελάσιμα) (δηλαδή το πλαίσιο), ή δεδομένα προς δημιουργία «προφίλ» ή αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων (δηλαδή ο σκοπός) (πβ. Αιτιολογική Σκέψη 91). Η τότε Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29, στη Γνωμοδότησή της για να καθορίσει εάν η επεξεργασία «είναι πιθανόν να επιφέρει υψηλούς κινδύνους» (2017), συμβούλεψε πως χρειάζεται να ληφθούν υπόψη 9 κριτήρια· παραδείγματα από αυτά τα κριτήρια είναι το εάν τα σύνολα δεδομένων ταιριάζουν ή συνενώνονται, και εάν η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων αφορά σ' ευάλωτες ομάδες υποκειμένων επεξεργασίας. Παρόλα αυτά, είναι στο χέρι του υπευθύνου επεξεργασίας να αποφασίσει εάν το επίπεδο του κινδύνου είναι υψηλό.
 - *Κριτήριο 2 – πιθανότητα υψηλού κινδύνου (απαρίθμηση)*: ο Κανονισμός προβλέπει τρεις τύπους πράξεων επεξεργασίας δεδομένων για τις οποίες η ΕΑΠΔ είναι απαραίτητη επειδή τέτοιες πράξεις είναι πιθανόν να προκαλέσουν υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων. Μ' άλλα λόγια, οι

παρακάτω πράξεις επεξεργασίας θεωρούνται από το νόμο ως υψηλού κινδύνου. Αυτή η λίστα δεν είναι εξαντλητική:

- «συστηματικής και εκτενούς αξιολόγησης προσωπικών πτυχών σχετικά με φυσικά πρόσωπα, η οποία βασίζεται σε αυτοματοποιημένη επεξεργασία, περιλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, και στην οποία βασίζονται αποφάσεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα σχετικά με το φυσικό πρόσωπο ή ομοίως επηρεάζουν σημαντικά το φυσικό πρόσωπο»
- «μεγάλης κλίμακας επεξεργασίας των ειδικών κατηγοριών δεδομένων ή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα»
- «συστηματικής παρακολούθησης δημοσίως προσβάσιμου χώρου σε μεγάλη κλίμακα» (Άρθρο 35(3)).
- *Κριτήριο 3 – πιθανότητα υψηλού κινδύνου (θετική απαρίθμηση από τις Αρχές Προστασίας Δεδομένων)*: μία εθνική ή περιφερειακή Αρχή Προστασίας Δεδομένων (ΑΠΔ) δικαιούται να καθορίσει, εντός των ορίων της δικής της δικαιοδοσίας, περαιτέρω τύπους πράξεων επεξεργασίας δεδομένων για τις οποίες η ΕΑΠΔ είναι υποχρεωτική (Άρθρο 35(4)).
- *Κριτήριο 4 – πιθανότητα υψηλού κινδύνου (αρνητική απαρίθμηση από τις ΑΠΔ)*: η ίδια αρχή μπορεί να καθορίσει, εντός των ορίων της δικής της δικαιοδοσίας, άλλους τύπους πράξεων επεξεργασίας δεδομένων για τις οποίες η διαδικασία ΕΑΠΔ δεν είναι απαραίτητη (Άρθρο 35(5)). Και οι δύο λίστες, εάν περιλαμβάνουν – γενικά μιλώντας – διασυννοριακές πράξεις επεξεργασίας δεδομένων, χρειάζεται να κοινοποιηθούν, υπό το μηχανισμό συνεκτικότητας, στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων (ΕΣΠΔ) για τη λήψη γνωμοδότησης (Άρθρο 35(4)-(6)). Το ΕΣΠΔ έχει εκδώσει τέτοιες γνωμοδοτήσεις από το 2018.
- *Κριτήριο 5 – προηγούμενη ρυθμιστικού χαρακτήρα εκτίμηση αντικτύπου*: εκτός αν τα Κράτη Μέλη αποφασίσουν διαφορετικά για τα προσωπικά δεδομένα που υπόκεινται σε επεξεργασία με σκοπό να υπάρχει συμμόρφωση με μια νομική υποχρέωση (Άρθρο 6(1)(γ)) ή που υπόκεινται σε επεξεργασία για σκοπούς δημοσίου συμφέροντος (Άρθρο 6(1)(ε)), με βάση το δίκαιο της ΕΕ ή Κράτους Μέλους, όπου η επεξεργασία έχει ήδη εκτιμηθεί με κάποια άλλη διαδικασία εκτίμησης στο πλαίσιο της υιοθέτησης αυτής της νομικής βάσης. Η διαδικασία της ΕΑΠΔ δεν απαιτείται πλέον, υπό την προϋπόθεση ότι η διαδικασία εκτίμησης ουσιαστικά ικανοποιεί τους όρους που τίθενται στον ΓΚΠΔ (Άρθρο 35(10)).
- *Κριτήριο 6 – απαλλαγή από την υποχρέωση ΕΑΠΔ για συγκεκριμένα επαγγέλματα*: εάν οι πράξεις επεξεργασίας αφορούν σε «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ασθενών ή πελατών ιδιώτη ιατρού, άλλου επαγγελματία του τομέα της υγείας ή δικηγόρου», αυτές οι πράξεις δεν θεωρούνται ως μεγάλης κλίμακας (πβ. π.χ. Άρθρο 35(3)(β)) και επομένως για τέτοιες πράξεις επεξεργασίας η διαδικασία της ΕΑΠΔ δεν απαιτείται (Αιτιολογική Σκέψη 91).

Εάν οποιοδήποτε από τα πρώτα τρία κριτήρια ικανοποιείται, η διαδικασία της ΕΑΠΔ είναι υποχρεωτική. Αντιστρόφως, εάν κάποιο από τα τρία τελευταία κριτήρια ικανοποιείται, ο υπεύθυνος επεξεργασίας απαλλάσσεται από τη διενέργεια της διαδικασίας εκτίμησης.

2) *Περιγραφή*: Κατά τον Κανονισμό απαιτείται η εκτίμηση να ξεκινάει με μία «συστηματική περιγραφή των προβλεπόμενων πράξεων επεξεργασίας (Άρθρο 35(7)(α)). Μία τέτοια περιγραφή περιλαμβάνει, συγκεκριμένα:

- α) *μία περιγραφή του πλαισίου* των προβλεπόμενων πράξεων επεξεργασίας, συγκεκριμένα τη φύση τους, το σκοπό τους, το πλαίσιο τους και το έννομο συμφέρον του υπευθύνου επεξεργασίας (εάν υπάρχει) και τα ενδιαφερόμενα μέρη που εμπλέκονται (υποκείμενα δεδομένων, υπεύθυνοι, εκτελούντες την επεξεργασία, τρίτα μέρη και δημόσιες αρχές);
- β) *μία τεχνική περιγραφή* που περιλαμβάνει τις ροές των προσωπικών δεδομένων και – πιθανόν – την αιεκκόνισή τους.

Η περιγραφή των προβλεπόμενων πράξεων επεξεργασίας μπορεί να βασίζεται στην αρχική περιγραφή που χρησιμοποιήθηκε για να καθοριστεί εάν η διαδικασία εκτίμησης ήταν δικαιολογημένη (πβ Στάδιο 1).

3) *Εκτίμηση της προβλεπόμενης πράξης επεξεργασίας, ή συνόλου παρόμοιων πράξεων*: ο Κανονισμός απαιτεί την χρήση, διαδοχικά ή παράλληλα, τουλάχιστον δύο διακριτών τεχνικών εκτίμησης (μεθόδων με τη στενή έννοια), δηλαδή την εκτίμηση της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας, και την εκτίμηση του κινδύνου. Και οι δύο τεχνικές συνιστούν, κατά ένα μεγάλο βαθμό, καινοτομίες στο δίκαιο προστασίας προσωπικών δεδομένων. Ακολουθώντας την προσέγγιση του «νομικού άγκιστρου», η πρόβλεψή τους στο ΓΚΠΔ είναι γενική και ο Κανονισμός δε διευκρινίζει πώς ακριβώς χρησιμοποιούνται αυτές οι τεχνικές.

α) *Εκτίμηση της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας των πράξεων επεξεργασίας σε συνάρτηση με τους σκοπούς* (Άρθρο 35(7)(β)).

Η εκτίμηση της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας αναφέρονται στην ορθή εφαρμογή των αρχών της προστασίας προσωπικών δεδομένων (Άρθρο 5(1)). Συγκεκριμένα, αφορά στην αρχή του περιορισμού του σκοπού – δηλαδή αρχικά ρωτάει για το σκοπό της πράξης επεξεργασίας δεδομένων, εάν «η επεξεργασία δε θα μπορούσε ευλόγως να εκπληρωθεί με άλλα μέσα» (Αιτιολογική Σκέψη 39) και εάν «τα προσωπικά δεδομένα συλλέγονται για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς και δεν υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία κατά τρόπο ασύμβατο προς τους σκοπούς αυτούς» (Άρθρο 5(1)(β)). Αυτή η εκτίμηση περαιτέρω αφορά στην αρχή της νομιμότητας της επεξεργασίας, (Άρθρο 6), και στις αρχές της ελαχιστοποίησης των δεδομένων, της ακρίβειας και του περιορισμού της περιόδου αποθήκευσης. Μ' άλλα λόγια, εξετάζεται, εάν «τα προσωπικά δεδομένα θα

υπόκειντο σε επεξεργασία σύννομα, αντικειμενικά και με διαφανή τρόπο», εάν θα ήταν «κατάλληλα, σχετικά και περιορισμένα στον βαθμό που είναι αναγκαίο σε σχέση με τους σκοπούς», εάν θα ήταν «ακριβή και όπου είναι απαραίτητο, επικαιροποιημένα» και εάν θα αποθηκεύονταν «για περισσότερο από αυτό που είναι αναγκαίο» (Άρθρο 5(1)(α)-(ε)).

Αυτή η εκτίμηση γίνεται αναλύοντας τα αντικειμενικά δεδομένα, και βασίζεται σε επαρκείς, περιγεγραμμένες και επαληθεύσιμες αποδείξεις. Το περιεχόμενο της εκτίμησης της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας διαφέρει στον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα. Επιπλέον, για τον δεύτερο, περαιτέρω διαφοροποίηση χρειάζεται μεταξύ της νομοθετικής και εκτελεστικής εξουσίας.

- b) Εκτίμηση των «κινδύνων για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων» (Άρθρο 35(7)(γ)).

Η εκτίμηση κινδύνων, στο πλαίσιο της ΕΑΠΔ, τυπικά αναφέρεται σε μια λεπτομερή αναγνώριση, ανάλυση και αξιολόγηση των πιθανών μελλοντικών αρνητικών συνεπειών των πράξεων επεξεργασίας δεδομένων, και, πιο συγκεκριμένα, στη βλάβη που προκαλείται από αυτές τις πράξεις. Η εκτίμησή τους σχετίζεται με «τη φυσική, υλική και μη υλική βλάβη» και περιλαμβάνει, για παράδειγμα, διακρίσεις, κατάχρηση ή υποκλοπή ταυτότητας, οικονομική απώλεια, παράνομη άρση της ψευδωνυμοποίησης, βλάβη της φήμης, απώλεια της εμπιστευτικότητας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προστατεύονται από επαγγελματικό απόρρητο, ή άλλο σημαντικό οικονομικό ή κοινωνικό μειονέκτημα για το ενδιαφερόμενο φυσικό πρόσωπο, απώλεια του ελέγχου επί των προσωπικών δεδομένων, μη εξουσιοδοτημένη επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή δεδομένων ευάλωτων φυσικών προσώπων, ιδίως παιδιών (η Αιτιολογική Σκέψη 75 παρέχει μία ευρύτερη λίστα με παραδείγματα τέτοιων βλαβών· η περαιτέρω αναγνώρισή τους συμβαίνει κατά την διαδικασία εκτίμησης). Η απόφαση, εάν μία πράξη επεξεργασίας περιλαμβάνει έναν κίνδυνο και – ακολούθως – εάν το επίπεδο του κινδύνου είναι υψηλό, λαμβάνεται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας και γίνεται «βάσει μιας αντικειμενικής εκτίμησης» (Αιτιολογική Σκέψη 76).

Οι κίνδυνοι που αξιολογούνται στη διαδικασία της ΕΑΠΔ σχετίζονται με τα φυσικά πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων των υποκειμένων δεδομένων και της ευρείας κοινωνίας, και όχι με τους υπευθύνους επεξεργασίας και τους εκτελούντες την επεξεργασία. Αυτοί οι κίνδυνοι αφορούν στην απόλαυση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών από τα άτομα και επομένως δεν είναι (απλώς) κίνδυνοι συμμόρφωσης. Δεδομένου του στόχου του Κανονισμού, αυτοί οι κίνδυνοι έχουν ευρύτερο πεδίο εφαρμογής από αποκλειστικά το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και εκτείνονται σε άλλα δικαιώματα και ελευθερίες με ανοιχτό τρόπο. (Η Αιτιολογική Σκέψη 4 υποδεικνύει δικαιώματα όπως ο σεβασμός της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου, η πολιτιστική, θρησκευτική και γλωσσική πολυμορφία και ελευθερίες όπως η ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας, η ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης, η επιχειρηματική ελευθερία.)

Κίνδυνοι στα δικαιώματα και τις ελευθερίες εκτιμώνται σε μεγάλο βαθμό ποιοτικά, αξιολογώντας τη σοβαρότητα τους (το μέγεθος του κινδύνου) και την πιθανότητα (ανάλογα με το πόσο εφικτό και πραγματοποιήσιμο είναι το περιστατικό, π.χ. χαμηλή, μεσαία ή υψηλή), υπολογισμένη με αναφορά στην «προέλευση», «ιδιαιτερότητα» (Αιτιολογική Σκέψη 84) και «τη φύση, το πεδίο εφαρμογής, το πλαίσιο και τους σκοπούς της επεξεργασίας» (Αιτιολογικές Σκέψεις 75-76). Ορισμένοι κίνδυνοι προστασίας δεδομένων, όπως οι κίνδυνοι ασφάλειας των δεδομένων, θα μπορούσαν να εκτιμηθούν ποσοτικά (π.χ. με το να υπολογίζεται η σοβαρότητα και η πιθανότητά τους). Η εκτίμηση των κινδύνων μπορεί να βασίζεται στην αρχική αξιολόγηση που χρησιμοποιείται για τον καθορισμό, εάν η διαδικασία εκτίμησης δικαιολογείται (πβ. Στάδιο 1).

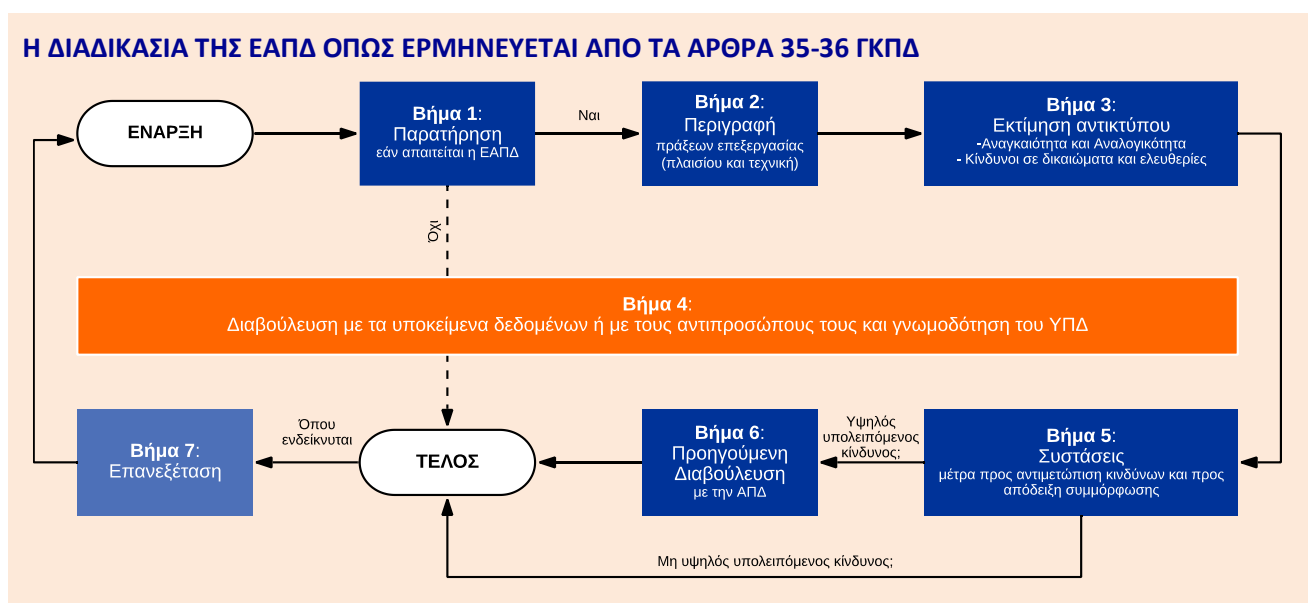
- 4) *Συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών (συμμετοχή του κοινού) στη διαδικασία λήψης αποφάσεων*: ο Κανονισμός προβλέπει, «όπου ενδείκνυται», διαβούλευση με τα υποκείμενα των δεδομένων ή τους αντιπροσώπους τους, με την επιφύλαξη της προστασίας του επαγγελματικού απορρήτου (δηλαδή «της προστασίας εμπορικών ή δημόσιων συμφερόντων ή της ασφάλειας των πράξεων επεξεργασίας») (Άρθρο 35(9)). Το πότε «ενδείκνυται» η διαβούλευση δεν πρέπει να ερμηνεύεται σαν να είναι η διαβούλευση «προαιρετική». Εξαιρέσεις μπορεί να υπάρξουν, για παράδειγμα, εάν δε θα μπορούσε να αποκτηθεί κάποια νέα ιδέα από την ανάμιξη των ενδιαφερομένων μερών, ή θα απαιτούσε δυσανάλογη προσπάθεια σε σχέση με τα αποτελέσματα. Η απόφαση μη συμπερίληψης ενδιαφερομένων μερών, ή η απόκλιση από μια τέτοια διαβούλευση, αιτιολογείται και καταγράφεται. Παράλληλα, ζητείται η γνώμη και συμβουλή ενός Υπεύθυνου Προστασίας Δεδομένων (ΥΠΔ), εάν αυτός/αυτή οριστεί και κατόπιν αιτήματος (Άρθρα 35(2) και 39(1)(γ))· παρόλα αυτά, ο ΥΠΔ δεν μπορεί να διενεργήσει τη διαδικασία αξιολόγησης.
- 5) *Συστάσεις*: ο Κανονισμός απαιτεί η διαδικασία εκτίμησης να ολοκληρωθεί με μία λίστα προτεινόμενων μέτρων που αποσκοπούν στην:
- α) αντιμετώπιση των κινδύνων, περιλαμβανομένων των εγγυήσεων, των μέτρων και μηχανισμών ασφάλειας, ώστε να διασφαλίζεται η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και να αποδεικνύεται η συμμόρφωση προς τον παρόντα κανονισμό, και
- β) απόδειξη της συμμόρφωσης με τον παρόντα Κανονισμό λαμβάνοντας υπόψη τα δικαιώματα και τα έννομα συμφέροντα των υποκειμένων των δεδομένων και άλλων ενδιαφερόμενων προσώπων (Άρθρο 35(7)(δ)).

Το αποτέλεσμα της εκτίμησης θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψιν όταν καθορίζεται ποια μέτρα θα ληφθούν, ώστε να αποδειχθεί ότι η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι σύμφωνη με τον Κανονισμό (Αιτιολογική Σκέψη 84).

- 6) *Προηγούμενη διαβούλευση με μία εποπτική αρχή*: ο Κανονισμός συνδέει τη διαδικασία της ΕΑΠΔ με την προηγούμενη διαβούλευση. Στην περίπτωση υπολειπόμενου κινδύνου υψηλού επιπέδου, δηλαδή όταν η διαδικασία εκτίμησης αποδεικνύει πως ένας κίνδυνος υψηλού επιπέδου παραμένει ακόμα και μετά την εφαρμογή από τον υπεύθυνο επεξεργασίας των συστάσεων που απορρέουν από τη διαδικασία εκτίμησης, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να ζητήσει τη γνώμη της ΑΠΔ, πριν από την έναρξη της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και σύμφωνα με την προδιαγεγραμμένη διαδικασία (Άρθρο 36).
- 7) *Επανεξέταση*: «όπου απαιτείται, ο υπεύθυνος επεξεργασίας προβαίνει σε επανεξέταση για να εκτιμήσει εάν η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα διενεργείται σύμφωνα με την εκτίμηση αντικτύπου στην προστασία δεδομένων τουλάχιστον όταν μεταβάλλεται ο κίνδυνος που θέτουν οι πράξεις επεξεργασίας» (Άρθρο 35(11)). Αυτή η επανεξέταση μπορεί επομένως να λάβει χώρα απλά μετά από μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο, για τον έλεγχο των σκοπών, ή όταν υπάρχει μια αλλαγή που καθιστά την προηγούμενη εκτίμηση παρωχημένη (μερικώς ή ολικώς). Ωστόσο, ο Κανονισμός δεν προβλέπει τις συνέπειες μιας τέτοιας επανεξέτασης· δεδομένου ότι οι κίνδυνοι μπορεί να μεταβληθούν, η διαδικασία εκτίμησης ίσως χρειαστεί να διενεργηθεί ξανά (μερικώς ή εξ ολοκλήρου).

Η παραπάνω συγκεκριμένη μέθοδος για την ΕΑΠΔ, θέτει τα θεμέλια για τη διαμόρφωση μιας μεθόδου που να ανταποκρίνεται σε ένα δεδομένο πλαίσιο χρήσης, όπως οι τηλεπικοινωνίες ή τα «έξυπνα» ενεργειακά δίκτυα, ενώ εξασφαλίζει την «προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» και αποδεικνύει τη «συμμόρφωση [του υπεύθυνου επεξεργασίας] με τον Κανονισμό» (Άρθρο 35(7)(δ)).

Σύμφωνα με αυτήν την ερμηνεία, ο ΓΚΠΔ δε διατυπώνει και τα 10 στάδια της γενικής μεθόδου. Ορισμένα στάδια δεν είναι απαραίτητα να ρυθμίζονται από το νόμο, αλλά αναδύονται για πρακτικούς λόγους κατά τη διαδικασία εκτίμησης. Συγκεκριμένα, ο Κανονισμός δε διατυπώνει το στάδιο της *Παρατήρησης*. (Στην ουσία, η Παρατήρηση θα καθόριζε, για παράδειγμα, ποιες πτυχές της προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι πιθανόν να επηρεάζονται από μία προβλεπόμενη πράξη επεξεργασίας δεδομένων, και ποιος θα ήταν το υποκείμενο δεδομένων ή ο αντιπρόσωπος του υποκειμένου δεδομένων μιας τέτοιας πράξης επεξεργασίας.) Άλλα στάδια της γενικής μεθόδου μπορούν, σε μεγάλο βαθμό, να ερμηνευτούν από άλλες διατάξεις του Κανονισμού. Όσον αφορά στο στάδιο *Προγραμματισμός και Προετοιμασία*, ο Κανονισμός ορίζει μόνο πώς, για παράδειγμα, μία μεμονωμένη διαδικασία εκτίμησης οφείλει να αντιμετωπίζει ένα σύνολο παρόμοιων πράξεων επεξεργασίας (Αιτιολογική Σκέψη 92) ή ότι ο εκτελών την επεξεργασία χρειάζεται να συνδράμει τον υπεύθυνο επεξεργασίας στη διενέργεια της διαδικασίας εκτίμησης (Άρθρο 28(3)(στ)). Όσον αφορά στην *Τεκμηρίωση*, ο υπεύθυνος επεξεργασίας, για παράδειγμα, υποχρεούται να αποδεικνύει ότι οι πράξεις επεξεργασίας εκτελούνται σύμφωνα με το νόμο (Άρθρο 24(1)). Όσον αφορά στον *Έλεγχο ποιότητας*, παραδείγματος χάριν, ο ΥΠΔ εντέλλεται με την παρακολούθηση της υλοποίησης της διαδικασίας εκτίμησης (Άρθρο 39(γ)) και η ΑΠΔ με τη διεξαγωγή ελέγχων (Άρθρο 58(1)(β)). Ωστόσο, σε σύγκριση με τη γενική μέθοδο, ο ΓΚΠΔ προσθέτει το επιπλέον στάδιο της *Προηγούμενης διαβούλευσης με μία εποπτική αρχή*.

4 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Στην παρούσα συνοπτική έκθεση, το d.pia.lab θέτει τα θεμέλια δύο μεθόδων για εκτίμηση αντικτύπου: πρώτον, για μία γενική μέθοδο, αντανακλώντας το πλαίσιο της προηγούμενης συνοπτικής έκθεσης (Policy Brief No.1/2017), που στοχεύει να αποτελέσει τη βάση για τις μεθόδους εκτίμησης, που είναι προσαρμοσμένες σε συγκεκριμένα πεδία πρακτικής και

πλαίσια χρήσης· δεύτερον, για μία μέθοδο για την ΕΑΠΔ στην ΕΕ, βασισμένη στη γενική μέθοδο, η οποία ερμηνεύεται υπό το πρίσμα των απαιτήσεων του ΓΚΠΔ.

Η διαδικασία της ΕΑΠΔ στην ΕΕ δομείται πάνω σε πολλές καινοτόμες ιδέες-κλειδιά, όπως ο «κίνδυνος για το δικαίωμα». Ως συνέπεια της προσέγγισης του «νομικού άγκιστρου», αυτή η διαδικασία δε ρυθμίζεται ικανοποιητικά στο νέο κείμενο νόμου, και απαιτεί ερμηνεία και καθοδήγηση. Επομένως, το d.pia.lab επιχείρησε να ερμηνεύσει τη μέθοδο για την ΕΑΠΔ από τα άρθρα 35-36 ΓΚΠΔ, εστιάζοντας σε ελάχιστα συζητημένες ή αμφιλεγόμενες θεματικές. (Δεδομένου ότι η υποχρέωση να διενεργηθεί η ΕΑΠΔ είναι παρούσα και σε άλλα νομικά κείμενα της ΕΕ εκτός από το ΓΚΠΔ, αυτές οι παρατηρήσεις θα μπορούσαν να εφαρμοστούν και εκεί *mutatis mutandis*.) Ωστόσο, ζητήματα όπως οι τεχνικές για την εκτίμηση της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας, για την εκτίμηση των κινδύνων στα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων, και για την ανάμιξη των ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένου του ευρέος κοινού, αξίζουν περαιτέρω προσοχή σε ακαδημαϊκό και επαγγελματικό επίπεδο, κάτι στο οποίο το d.pia.lab αποσκοπεί να στρέψει τη μελλοντική συνεισφορά του.

Την ίδια στιγμή, η μέθοδος για την ΕΑΠΔ, ερμηνευμένη από τις απαιτήσεις του ΓΚΠΔ χρειάζεται περαιτέρω εμβάθυνση με στοχευμένες κατευθυντήριες οδηγίες, διευκρινήσεις και προσαρμογή. Συγκεκριμένα, το ΕΣΠΔ, σε συνεννόηση με τις εθνικές και περιφερειακές ΑΠΔ στην ΕΕ, βρίσκεται στην καλύτερη δυνατή θέση για να προσφέρει τέτοιου είδους υποστήριξη, συνεισφέροντας στην ασφάλεια δικαίου και αναγνωρίζοντας τη συμβολή τους ως «κέντρα αναφοράς» για αυτήν και για άλλους τύπους εκτίμησης αντικτύπου. Για παράδειγμα, υποδείγματα για ΕΑΠΔ, προσαρμοσμένα στις συνθήκες ενός δεδομένου Κράτους-Μέλους και πλαισίου χρήσης (π.χ. βιομηχανικός ή κυβερνητικός τομέας), χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής.

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

- Arnstein, Sherry R. (1969) “A Ladder of Citizen Participation,” *Journal of the American Institute of Planners*, 35(4), pp. 216–224. doi: 10.1080/01944366908977225.
- De Hert Paul, Dariusz Kloza and David Wright (2012) “Recommendations for a Privacy Impact Assessment Framework for the European Union,” Brussels – London. https://piafproject.files.wordpress.com/2018/03/piaf_d3_final.pdf.
- Gellert, Raphaël (2018) “Understanding the notion of risk in the General Data Protection Regulation”, *Computer Law & Security Review* 34(2), pp. 279–288. doi: 10.1016/j.clsr.2017.12.003.
- Kloza, Dariusz, Niels van Dijk, Raphaël Gellert, István Böröcz, Alessia Tanas, Eugenio Mantovani and Paul Quinn (2017) “Data Protection Impact Assessments in the European Union: Complementing the New Legal Framework towards a More Robust Protection of Individuals,” d.pia.lab Policy Brief 1/2017, VUB: Brussels. https://cris.vub.be/files/32009890/dpialab_pb2017_1_final.pdf.
- van Dijk Niels, Raphaël Gellert and Kjetil Rommetveit (2016) “A risk to a right? Beyond data protection risk assessments”, *Computer Law & Security Review*, 32(2), pp. 286–306. doi: 10.1016/j.clsr.2015.12.017.
- Oxford Dictionary of English; <https://www.lexico.com/en>.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ομάδα Εργασίας Άρθρου 29 (2017) *Κατευθυντήριες γραμμές για την εκτίμηση του αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων (ΕΑΠΔ) και καθορισμός του κατά πόσον η επεξεργασία «ενδέχεται να επιφέρει υψηλό κίνδυνο» για τους σκοπούς του κανονισμού 2016/679*, WP 248 αναθ. 01, Βρυξελλες. https://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=611236.
- International Organization for Standardization [ISO] (2018), *Risk management – Guidelines*, ISO 31000:2018, Geneva. <https://www.iso.org/iso-31000-risk-management.html>.
- Jasanoff, Sheila (2012) *Science and Public Reason*. London: Routledge. doi: 10.4324/9780203113820.
- European Data Protection Supervisor [EDPS] (2017) *Assessing the necessity of measures that limit the fundamental right to the protection of personal data: A Toolkit*. Brussels. https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/17-04-11_necessity_toolkit_en_0.pdf.
- EDPS (2017) *Guidelines on assessing the proportionality of measures that limit the fundamental rights to privacy and to the protection of personal data* [draft]. Brussels. https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/19-02-25_proportionality_guidelines_en.pdf.
- EDPS (2019) *Accountability on the ground. Part II: Data Protection Impact Assessments & Prior Consultation*. Brussels. https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/19-07-17_accountability_on_the_ground_part_ii_en.pdf.
- Grunwald, Armin (2018) *Technology Assessment in Practice and Theory*. Abingdon: Routledge. doi: 10.4324/9780429442643.
- Mays, Claire (2004) *Stakeholder Involvement Techniques. Short Guide and Annotated Bibliography*. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), Paris. <http://www.oecd-neo.org/rwm/reports/2004/nea5418-stakeholder.pdf>.
- Noble, Bram F. (2015) *Introduction to Environmental Impact Assessment. A Guide to Principles and Practice*. Toronto: OUP Canada.

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ D.PIA.LAB

Το Εργαστήριο εκτίμησης αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων και ιδιωτικότητας των Βρυξελλών ή **d.pia.lab**, συνδυάζει βασική, μεθοδολογική και εφαρμοσμένη έρευνα, παρέχει εκπαίδευση και παραδίδει συμβουλές για τις πολιτικές εκτιμήσεων αντικτύπου σε καινοτόμα πεδία και ανάπτυξης τεχνολογίας. Παρόλο που η νομική διάσταση της ιδιωτικότητας και της προστασίας προσωπικών δεδομένων αποτελεί το επίκεντρο μας, το Εργαστήριο περιλαμβάνει και άλλες επιστήμες, συμπεριλαμβανομένων της ηθικής, της φιλοσοφίας, των μελετών επιτήρησης και της μελέτης επιστημών, τεχνολογίας, & κοινωνίας (STS studies). Έχοντας ιδρυθεί το Νοέμβριο του 2015, το Εργαστήριο αποτελεί τμήμα και χτίζεται πάνω στην εμπειρία του [Research Group on Law, Science, Technology & Society](#) (LSTS) στο [Vrije Universiteit Brussel](#) (VUB), Βέλγιο.

Το Εργαστήριο έχει χτίσει το γνωστικό του οικοδόμημα στις εκτιμήσεις αντικτύπου από πολλαπλά ολοκληρωμένα και τρέχοντα ερευνητικά προγράμματα όπως τα [PERSONA](#), [HR-RECYCLER](#) και [SYSTEM](#) (συγχρηματοδοτούμενα από την ΕΕ) και το [PARENT](#) (συγχρηματοδοτούμενο από το Innoiris). Οι απόψεις που εκφράζονται σε αυτήν τη Συνοπτική Έκθεση δεν αντανακλούν τη γνώμη κανενός από αυτούς τους χρηματοδοτικούς οργανισμούς.

Ευχαριστούμε – με αλφαβητική σειρά – τους Alexandra Aslanidou, Jonas Breuer, Alessandra Calvi, Roger Clarke, Katerina Demetzou, Catherine Jasserand-Breeman, Anna Johnston, Gianclaudio Malgieri, Anna Mościbroda, Kjetil Rommetveit, Julien Rossi, Juraj Sajfert, Laurens Vandercruysse, Heidi Waem, Ine van Zeeland και έναν ανώνυμο εξεταστή για τα σχόλιά τους σε μία προηγούμενη έκδοση αυτής της έκθεσης. Μεταφράστηκε από το Νικόλαο Ιωαννίδη, με τη βοήθεια της Όλγας Γκοτσοπούλου και της Ιουλίας Κωνσταντίνου.

dpialab.org | dpialab@vub.ac.be